

VERD MARAGDA

Tenia por de quedar-me en aquell indret fastigós i pensava que els meus ulls potser contemplaven una última imatge difusa, com el record d'un retrat color sèpia. Tot per culpa d'aquella dona... Maleïa el dia en què l'havia coneguda en aquella estació als afores de Praga quan viatjava cap a Moscou.

Era fosc i les últimes hores de llum havien anunciat un vespre fred i humit. Tot esperant el tren, havia anat a fer un volt per l'estació. Em vaig apujar el coll de la gavadina i em vaig encendre una cigarreta.

Havia abandonat Alemanya i una feina de fotògraf per conèixer de primera mà els senders que havien inspirat la revolució bolxevic. L'únic que m'acompanyava era la meva inseparable càmera fotogràfica, un llibre de notes i una provisió suficient de ginebra.

Asseguda al banc de l'andana hi havia una ombra estilitzada que deixava entreveure unes llargues cames i unes sabates de xarol de color vermell. Qui podia haver deixat oblidades unes cames tan resplendents com aquelles en una estació tan fosca? Quan m'hi vaig acostar, poc a poc com un felí, la vaig anar descobrint. Duia mitges de seda de color negre i un elegant vestit de color vermell sota una gavadina de color gris. Tenia el cabell negre com la nit i els ulls d'un intens verd maragda. De la seva boca entreoberta en sortia un fil de fum de tabac que li difuminava el rostre donant-li una aparença de *femme fatal*. No sé quant de temps la vaig estar contemplant sense ni tan sols poder dir res, com un condemnat a mort. Ella em mirava divertida i sabedora de l'efecte que causava en els homes, i somreïa en comprovar que l'encanteri s'allargava indefinidament.

—No sabia que això fos un museu —em va dir.

—Disculpeu-me, parlem amb mi? —li vaig preguntar.

—Sí, home! Sembles una estàtua, aquí palplantat! Per què no tornes per on has vingut perquè em cregui que disposes de vida pròpia? —i va començar a riure.

Em vaig girar d'esquena i vaig començar a marxar lentament. Quan portava cinc feixugues passes, vaig reunir tot el coratge que en aquell moment tenia, i em vaig disculpar per la intromissió. Una rialla encara més estrident va ser la seva única resposta. La foscor del capvespre va amagar la vermellor de la meva cara, però per evitar aquell moment hagués venut l'ànima a qualsevol ésser de les tenebres que hagués escoltat la meva súplica. Tanmateix, ningú es va voler apiadar de mi, almenys en aquell moment.

El xiulet del tren em va treure d'aquells pensaments i amb un últim cop d'ull al banc de l'estació, ara buit, vaig pujar per la portella del vagó. Ni tan sols sabia el seu nom, però era conscient, ja en aquell moment, que aquells ulls maragda m'acompanyarien per sempre més.

Amb el consol que m'oferia la ginebra, com aquell mal amic a qui li expliques les penes i no t'escolta, vaig prosseguir el meu viatge. Petites comunitats rurals enmig de paisatges d'un verd intens, muntanyes nevades, valls banyades pel sol hivernal i en mig de tot allò el seu record.

Els dies de viatge passaven com per art de màgia i la remor del tren s'havia convertit en còmplice habitual de la meva solitud. Una còmplice que no feia preguntes, que no gosava pertorbar els meus pensaments, que m'oferia respecte i comprensió quan més ho necessitava. Aquell matí, el meu cor se sentia una mica més alegre que de costum, per això, vaig decidir menjar alguna cosa

després que la veu del revisor anunciés que el vagó restaurant havia obert les seves portes al públic. Al fons, assegut tot sol en una petita taula per a dues persones, vaig menjar de manera mecànica aquell peix de riu insuls que, per causalitat, acompanyava les verdures del plat. Fou llavors quan la vaig tornar a veure. Lluïa una camisa blanca i una faldilla de color negre ajustada, portava els cabells recollits i un collar de perles adornava el seu llarg coll. Fins i tot des de l'altra punta de compartiment se'n podia percebre l'aroma. Els seus ulls pareixien distants i freds. Es va asseure en una taula tota sola i va parlar una estona amb el cambrer, que no deixava de mirar-la. Ella li somreia sense dissimular i fins i tot em va semblar que els seus ulls s'encenien durant un breu instant. Mentrestant, m'havia quedat clavat al seient i no gosava alçar la mirada. El peix de riu es discutia amb el meu estómac per sortir per la via ràpida, però l'estómac s'havia tancat com les portes del cel a un pobre pecador. Els minuts passaven i era incapaç de moure'm. Ella seguia amb les seves coses i el món semblava una instantània. De cop i volta s'alçà i, acomiadant-se del cambrer amb un ampli somriure, va abandonar el vagó sense ni tan sols mirar enrere.

Quan vaig poder vèncer la batalla amb el peix de riu i la sang em va deixar d'oprimir amb força el cap, vaig decidir retornar a la seguretat del meu compartiment. Després de demanar el compte al cambrer i sortir del vagó vaig anar deambulant pels passadissos com una ànima turmentada. Una alenada de fum em va cridar l'atenció en passar per davant d'una de les cabines obertes; a l'interior hi havia una dona d'avançada edat amb un petit yorkshire que mossegava els coixins dels seients amb una ràbia absoluta. Al seu davant hi era ella, asseguda, mirant-me directament als ulls i somrient mentre deixava anar fum per un lateral de la seva boca. Aquella senyora i el seu gos es van quedar mirant com jo m'estava allí dret, i amb una gran indiferència em van invitar que prosseguís el meu camí. Començava a agafar velocitat quan sobre la meva espatlla va aparèixer una delicada mà que em va retenir.

—T'he vist al vagó restaurant, però em pensava que l'encanteri que et permet moure només funciona quan desapareix la llum del Sol...

—Perdó?

—Sí, home, l'estàtua... però ara he vist que fins i tot a plena llum ets capaç de moure't... deus tenir déus poderosos que et fan costat

—Dona, tampoc és això

—Llàstima, m'hauria agradat que fos així: una estàtua amb vida pròpia.

Sense més ni més va allunyar-se deixant-me amb una resposta als llavis.

Totalment confós, vaig concedir uns instants als meus ulls per poder enfocar correctament l'estret passadís que s'obria al meu davant

—Per cert, em dic Cristina.

Quan volia presentar-me, ja havia desaparegut. No la vaig veure més en tot el viatge. Desconec si havia baixat del tren o havia tornat al seu món de fades. Amb el temps, vaig arribar a creure'm que tot havia estat fruit de la meva imaginació, que era un personatge oníric que es divertia perseguint-me en les meves breus hores de descans.

La ciutat de Moscou em va rebre amb els braços oberts, i jo vaig poder gaudir d'un període de felicitat enganyosa entre els locals de mala mort, l'alcohol que corria per les meves venes i les paraules amables de les dones per les quals pagava un preu just. Les fotografies que vaig fer durant aquella època reflectien fidelment el meu estat d'ànim; fotografies grises, sense esperança,

de perdedors, malalts i moribunds... Després de gastar-me tots els diners que tenia en mala vida i de mendicar pels carrers a la recerca de mi mateix, vaig vagar pel país buscant l'alliberament de la mort en cada poble. Però la vida s'aferra a la vida i després d'aconseguir treballar un temps en un diari de tercera categoria, vaig reunir els diners suficients per poder retornar a la meva pàtria, Alemanya.

Els fantasmes del passat es van manifestar en pujar al tren i el record de la Cristina en sentir l'olor d'aquella estació em van fer sentir la fiblada de la seva presència. Però ella ja no hi era...

El meu país havia canviat. Es respiraven nous aires, aires de nacional socialisme, d'ordre i treball. Semblava que tot tornava a funcionar després de la desfeta de 1918 i la gent tenia esperança, seguien el líder, el veneraven.

Vaig dirigir-me al meu antic lloc de treball per poder recomençar la meua vida. El director del diari em va dir que feien falta fotògrafs per cobrir els esdeveniments que vivia Alemanya. Sense la més mínima emoció vaig acceptar la feina i em vaig convertir, en poc temps, en un fotògraf de bastant renom, que sabia treure el màxim suc a la parafernàlia ària que ho tenia tot.

La vida anava passant com passen les coses bones, ràpidament, i quan la gent es va voler adonar del que passava, el partit nazi havia aconseguit el poder democràticament.

Aquell dia havia de cobrir el reportatge d'un míting polític a Berlín. Em vaig llevar d'hora i vaig agafar el tramvia fins a Gendarmenmarkt. L'ambient era festiu i s'esperava una gran afluència de públic. Tot estava preparat per a l'esdeveniment i uns homes amb uniforme i cara de pocs amics vetllaven perquè tot anés sobre rodes. Feia falta una estona encara perquè comencés l'acte i vaig entrar a una cafeteria del centre per passar l'estona. A una taula vora la finestra s'hi asseia una noia de cabells negres i uns ulls de color verd maragda que llegia distreta un llibre amb tapes marrons. El cor em va fer un salt dins el pit. Era ella, la Cristina! Tan radiant i seductora com sempre, amb aquell aire d'indiferència i poder que tenia. Havia d'anar-hi? Volia anar-hi? Que Déu em perdoni però sabia que ja mai no podria oblidar-la.

Posseït per una força misteriosa em vaig acostar a la taula i amb un fil de veu vaig musitar-li el seu nom per por que es trenqués l'encanteri. Ella em va mirar com estic segur que antigament miraven les reines d'Egipte.

—Perdoni, però la seva cara em resulta familiar —em va dir.

—Fa molt temps vam compartir una estona en un viatge amb tren. L'home de marbre crec que em va anomenar... o alguna cosa per l'estil.

—Ja ho recordo! L'home estàtua o l'estàtua feta home!

—Efectivament, encara vaig una mica encarcerat al caminar, però he pogut retornar a casa... em dic Alexander.

—Retrobar gent del passat em recorda altres temps, Alexander... —i va expirar l'aire amb una gota de malenconia.

—El passat no es pot canviar, el present el fem nosaltres i el futur encara no està escrit —li vaig dir.

Em va mirar amb un somriure als llavis i em va convidar a seure a la seva taula. Quan em vaig voler adonar del que passava estava assegut contemplant-la, meravellant-me dels seus ulls, del seu

delicat coll, del seu perfum... de tota ella. El silenci era un regal diví i jo no volia res més que quedar-me així fins a la fi dels temps, simplement absorbint-la amb la mirada.

Després de dues rondes de cafès la conversa s'havia tornat distesa. Li vaig dir que era fotògraf i que treballava per a una publicació, fet que em permetia viure còmodament i, a la vegada, realitzar el tipus de feina que sempre havia desitjat. Li vaig parlar de la meva infantesa i joventut mentre ella em contemplava amb aquells ulls que valien un imperi. Assentia, somreia i no parava de mirar-me amb atenció. Vaig ometre la meva vida a Moscou per raons òbvies. No volia que res del que jo pogués dir alterés aquell somriure etern. Quan li vaig preguntar per la seva vida, una ombra li va recórrer el rostre.

—Si no vols contar-me res ho entendre. Total, només sóc un desconegut per a tu, encara que jo t'hagi obert la meva vida sense esperar-ne res a canvi.

—T'agrairia que no em preguntessis res sobre mi. La meva vida, en el millor dels casos, és amarga —i dit això es va posar una mà davant dels ulls trencant així l'encanteri de la seva mirada.

Vaig contemplar com s'allunyava del cafè sense poder fer-hi res. Ni tan sols vaig poder cridar el seu nom. Al cap d'una estona m'havia quedat sol. Ja no sentia el soroll del cambrer netejant les copes, ni les rialles de la gent, ni el pas del temps. Ja no sentia la vida. Quan me'n vaig voler adonar havia fet tard a l'acte polític, però no m'importava, sempre n'hi hauria un altre l'endemà. I si algú s'enfadava i m'acomiadava, hauria valgut la pena perdre-ho tot per aquells instants al paradís.

A sobre la taula havia quedat el llibre amb les tapes de color marró que ella estava llegint en arribar. El vaig agafar i el vaig fullejar amb delicadesa. A l'última pàgina hi havia inscrita una direcció, trenta sis del carrer Rossen, i un nom, Cristina.

Al dia següent vaig tornar a desplaçar-me a Berlín i com un esperitat vaig buscar la direcció que constava al llibre. Una petita casa de maons de color groc i finestres de fusta pintades de verd enmig d'un jardinet acollidor. M'hi vaig passar tot el matí esperant veure-la sortir o entrar o, si més no, saber si vivia sola. Aquesta rutina diària es va perllongar durant setmanes i sempre amb els mateixos resultats decebedors.

El cap del diari m'havia llençat ja uns quants ultimàtums i lliçons gratuïtes sobre la necessitat de complir amb la feina. A mi m'era igual. No els necessitava, els odiava, m'ofegaven. Així va ser com vaig perdre la feina de la manera més inconscient possible, més covarda i egoista que es pugui recordar. De vegades em pregunto si ara estic pagant per tots els errors que he comès durant la vida i em consolo pensant que si tornés a viure faria exactament el mateix. Que Déu em perdoni però ja la començava a estimar.

Apartat dels esdeveniments que succeïen al meu voltant, vaig haver d'empescar-me-les per sobreviure en un país cada cop més controlat i autoritari. Però el temps cura les ferides i al cap d'uns mesos vaig anar apartant la idea de tornar-la a veure. A més, un ambient de preguerra s'havia instal·lat a tot el país i les prioritats havien canviat. Tothom era diferent menys jo i la meva obsessió, que seguïem intactes. Al principi acostumava a quedar-me llargues estones davant de la casa de maons grocs sense que mai arribés a veure res ni ningú, però al final vaig acabar comprenent el meu error i ja només hi passava un cop al mes per tenir tranquil·la aquella veu interior que m'empenyia a crits a tornar-hi.

La vida prosseguia sense cap al·licient vertader per viure-la, només el record dels seus ulls em lligava a aquella ciutat i a aquell país. Caminava pels carrers com un espectre, consumit per la gelosia i el remordiment, amb els meus pensaments com a únic motor de la meva existència i l'alcohol com a antídol de tot.

Era primavera i els arbres s'havien posat els seus millors vestits quan novament i sense previ avís es va materialitzar davant meu. Aquest cop em va venir a saludar ella. Ni tan sols l'havia vist arribar vestida amb una jaqueta de color gris i unes sabates de color negre que la feien caminar per damunt de tota la resta de mortals.

—Vaja, qui tenim aquí... Alexander! Quant de temps fa que no et veia! —semblava un àngel, i somreia amb sinceritat. Era càlida i amable amb mi, no podia desitjar res més.

—Hola Cristina, on t'amagaves? —esperava que la meva pregunta no hagués semblat molt desesperada.

—Ah no sé, per aquí, per allà... de tot una mica... i tu?

Sense donar-li temps per reaccionar li vaig dir que li faria una sessió de fotografies per guardar-ne un record. Així, si tornava a desaparèixer, tindria la certesa que realment existia. Ella va riure, com només ella era capaç de fer-ho i amb la mirada enjogassada em va dir que seria tot un plaer posar-se en mans d'un artista.

Vam resseguir el trajecte sense dir-nos ni una paraula. Semblava distreta i absent. Jo mentrestant em debatia entre les ganes d'arribar a casa i la satisfacció de poder recórrer els carrers de Berlín gaudint de la seva sola presència. Quan vam arribar al meu pis, es va quedar una estona contemplant les fotografies que tenia penjades a les parets sense dir res. Durant l'estona que jo vaig preparar la càmera, ella va encendre una cigarreta i jo vaig buscar als seus ulls les respostes a tots els secrets ocults, però no transmetien cap sentiment, fred glacial en un mar de color verd fins i tot amb aquella càlida llum de tarda a la seva esquena. Li vaig demanar que es posés, per començar, en una postura tan còmoda i natural com fos possible. Allò la va fer somriure, i llavors em va preguntar quantes vegades havia fet el mateix amb altres noies.

—No t'he d'enganyar... no ets la primera persona que se sotmet a la meva particular visió de la realitat.

—I t'ha servit per alguna cosa més que per portar-les al llit?

El silenci va ser la meva resposta. Allò va fer que ella es divertís d'allò més i comencés a jugar amb la càmera. Jo no podia parar de fotografiar-la. Em sentia en comunió amb el món, satisfet i viu un altre cop. Els minuts transcorrien sense que pogués parar de contemplar-la a través de l'objectiu. Ella es movia com una deessa i lentament es va anar discordant els botons de la brusa fins quedar-se nua de cintura en amunt. Un sentiment frenètic em va envair per complet. Ella ho va notar i va seguir amb tota la resta de la roba. La visió era vivificant i purificadora. Gran part dels fantasmes que m'havien acompanyat durant tots aquells anys es van acomiadar de mi per sempre més. Allí estàvem tots dos, contemplant-nos l'un i l'altre sense que res ni ningú es pogués interposar.

Es va aixecar de la cadira i es va dirigir cap a mi lentament. La meva sang s'havia tornat espessa i amb prou feines corria per les venes, notava els sentits entumits i la sensació que les parets d'aquella habitació s'estaven acostant a un ritme vertiginós. Em va agafar pel coll i va clavar-hi

les ungles de manera suau. Jo li vaig acariciar aquell rostre angelical. Les nostres boques es van trobar de manera abrupta, instintiva i irracional, fonent-se en un llarg i profund petó.

—Després d'avui m'has d'oblidar. Allunya't de mi tant com puguis, fes-ho pel bé de tots dos — però jo no vaig arribar a sentir mai el que els seus llavis li deien a les meves orelles.

Vam passar junts tota la resta de la tarda i la nit sencera explorant els nostres cossos despulats. Ella es va abandonar a mi sense miraments i jo li vaig respondre amb tota la força de la meva passió, sense cap reserva, sense cap remordiment. La llum d'un nou dia lliscava per l'interior de l'estança i jo m'havia quedat desvetllat contemplant com dormia. La pell i el cabell li feien olor de pa acabat de fer, de camps florits en primavera, d'espècies d'Orient, d'amor i de passió. Finalment, em vaig quedar adormit arraulit entre els seus braços delicats.

No sé quina hora devia ser, però quan em vaig desvetllar no tenia ningú al meu costat. Si no hagués estat per la seva olor, que ho impregnava tot, hagués jurat que allò havia estat un somni. Em vaig aixecar i entrant al menjador la vaig veure vestida i arreglada, asseguda a la mateixa cadira del dia anterior i amb la mirada perduda en mil i un pensaments.

—Bon dia, vols esmorzar res?

—Alexander, he de marxar.

—Que potser vols que t'acompanyi?

—Serà millor que ho deixem tot aquí.

—Si és això el que desitges... però vull que sàpigues que t'he estimat des del primer dia que et vaig veure en aquella petita estació, i que la teva imatge ha estat tant una condemna com la meva salvació.

—Alexander, si us plau, no vull que pensis el que no és... Jo no et puc donar el que tu busques. Jo no sóc qui tu et penses i seria millor conservar en el record aquesta nit i no trair-nos amb falses esperances.

—I per què no? Què és el que et frena? No entenc res de res, sempre m'has amagat el teu passat i Déu sap que ho he respectat. Només et demano que això que ha passat aquesta nit signifiqui alguna cosa per a tu, potser no tant com ha significat per a mi, ho sé, però es pot ser tan freda i egoista? T'obro el meu cor i l'únic que en trec és l'oblit?

—Alexander els dos som persones adultes i cap dels dos ha vingut aquí per obligació, però no em demanis que faci coses que el meu cor no em deixa...

—Unes paraules molt cruels... però tens raó, no puc aspirar a tenir més del que tu em vols oferir. Un cop em vas dir que era l'home estàtua, doncs aquesta estàtua torna a ser de carn i ossos, torna a sentir, torna a patir, tornarà a plorar. Només un record en queda d'aquell home, un cor de marbre gèlid.

—Ho sento Alexander, no era la meva intenció fer-te mal, però ha de ser així.

—D'acord, no m'hi puc oposar, però abans de marxar t'he de donar una cosa que no em pertany

—em vaig dirigir a l'estudi i vaig buscar amb els ulls plens de llàgrimes el llibre de tapes marrons. Ella el va agafar sense ni tan sols mirar-se'l.

—Gràcies per guardar-lo tan de temps, pertanyia a la meva família —i els ulls se li van omplir de llàgrimes. Vaig haver de reprimir l'impuls d'acostar-m'hi i abraçar-la.

—Què se n'ha fet de la teva família? En aquella casa no hi viu ningú.

—Si us plau, només et diré que el meu món es va enfonsar i que la meva família ja no hi és, no et vull dir res més, no et puc dir res més...

—Enigmàtica fins al final.

—Ho sento amb l'ànima, però ha de ser així.

—Adéu, doncs, Cristina.

—Adéu, Alexander, pregaré per tu... i va marxar eixugant les llàgrimes que li queien i, al mateix temps, el meu cor.

Què podia fer? Res. Què volia fer? Morir-me. Quan vaig anar a treure la pel·lícula de la càmera de fotos vaig descobrir que s'havia endut el rodet fotogràfic. Potser era millor així, potser hagués estat massa tortura contemplar-la de bell nou.

La meua vida es va convertir en una política de terra cremada. Reculava cada cop més al meu interior i destruïa els ponts que em podien permetre sortir-ne sense ni tan sols plantejar-me per què ho feia. Que Déu em perdoni però, amb tot, l'estimava.

La Segona Guerra Mundial havia començat feia temps i el continent sencer es debatia entre flames i mort. La destrucció i la misèria campaven lliurement per les ciutats i les circumstàncies de la guerra em feien passar desapercebut per a tothom. M'havia convertit, a poc a poc en una ombra com la gran majoria, encara que per motius molt diferents.

Horroroses notícies d'extermini planaven sobre les consciències de la gent. Era preocupant però el fet de sobreviure un dia més s'ho enduia tot. Així fou com un dia fred d'octubre, passejant el meu cos inert pels carrers solitaris de la ciutat, vaig creure veure la Cristina dirigint-se corrents cap a un refugi antiaeri. Sense ni tan sols pensar-ho un instant m'hi vaig dirigir i la vaig buscar entre la munió de persones que s'arreceraven en aquell estret passadís de metro. Quan finalment la vaig poder localitzar, m'hi vaig acostar lentament i les nostres mirades es van creuar en un moment de tendresa infinita.

—Hola —li vaig dir.

—Hola, Alexander, quant de temps.

—Sí, un altre cop el destí ens torna a reunir, encara que ha volgut que sigui en aquestes circumstàncies tan adverses per a tothom.

—Vols seure aquí, amb mi? —em va xiuxiuejar.

—I és clar —vam deixar passar el bombardeig sobre els nostres caps abraçats amb força i amb silenci, i vaig viure cada instant d'aquella escena com si fos el cant del cigne.

Un cop passada l'amenaça, ens vam dirigir a un petit cafè dels afores que encara s'aguantava en peu. Els nostres ulls reflectien el patiment i l'angoixa dels temps que ens tocava viure, i fins ben bé passades dues hores no ens vam dirigir la paraula.

—Sóc jueva, Alexander. Porto tots aquests anys defugint l'infern i la crueltat humana.

Un nus a la gola m'oprimia amb força.

—I per què no has vingut a mi? Per què no has deixat que t'ajudés? Jo hauria fet l'impossible per tu.

—Ho sé i és precisament això el que no em permetia fer-ho.

—Com sempre, no t'entenc, Cristina.

—No ho has d'entendre pas. Ha anat així i ara ja no es pot canviar el passat.

—I on t'estàs ara? Què penses fer?

—No ho sé, Alexander... l'última persona que em va acollir a casa seva va agafar por i em va fer fora. Ara mateix no tinc res.

—No ho diguis, això. Jo m'ocuparé de tu i que no se'n parli més. Aquesta guerra un dia o altre s'acabarà i tot tornarà a la normalitat. Només cal sobreviure una mica més, un dia més.

—T'ho demano amb tot el meu cor, Alexander, deixa'm seguir el meu destí. No t'hi vull a la meua vida, en podries sortir molt malparat.

—I quines alternatives tens, Cristina? Arriscar-te amb qualsevol persona desconeguda?

—És més fàcil així. No m'agrada veure marxar la gent que aprecio.

—Jo no t'aprecio, estic enamorat de tu.

—Més motiu encara per dir-te que no pot ser. Si et plau, confia en mi, el meu cos és un verí mortal, t'has d'allunyar de mi.

—Per tu seria capaç de donar la vida, Cristina. No em demanis que m'allunyi de l'única cosa que em manté viu.

—Donaries la vida per mi?

—Sense dubtar-ne ni un moment, seria una alliberació.

Un llarg silenci es va apoderar de tots dos. Ella mirava directament al carrer i a la gent que passava en aquells moments. Jo la mirava als ulls tot confós.

—Alexander, vull que quedi clara una cosa... ets tu qui decideix ajudar-me tot i que saps que jo no ho vull, i que t'he aconsellat que m'oblidis.

—Estimada Cristina, si m'equivoco prenent aquesta decisió, em consideraré l'únic culpable.

—Que així sigui, doncs.

La vaig portar novament al meu apartament i la vaig acomodar amb tots els luxes que em permetia la situació. Els dies passaven i el seu humor semblava que millorava. Jo intentava ser el refugi del seu patiment, volia que veiés en mi una alternativa al sofriment i a les circumstàncies que regien el seu destí, i semblava que ho estava aconseguint. Em passava nits senceres abraçat sense dir-li res, o conversant sobre coses fútils i, per sobre de tot, amb la joia de tenir-la finalment al meu costat.

Durant tots aquells dies de felicitat, vaig perdre una mica la noció del temps, però en una de les moltes sortides que feia per poder aconseguir una mica d'aliment vaig poder assabentar-me que Alemanya estava perdent la guerra i que era qüestió de temps que aquella bogeria ideològica arribés a la seva fi. Amb el cor ple d'alegria per aquella notícia vaig córrer cap a l'apartament per explicar-li-ho a la Cristina, però no hi era... Una por irracional es va apoderar de mi. Què havia passat? Els havien descobert? Havia fugit un altre cop? Passaven les hores i el meu neguit augmentava.

Cap a dos quarts de sis de la tarda vaig sentir la dringadissa d'unes claus a la porta. Assegut al sofà vaig ser incapaç de respirar fins que la vaig veure entrar pel passadís.

—Déu meu, Cristina, on has estat? —la seva cara no amagava la sorpresa de trobar-me allí.

—Alexander... ho sento, però no sabia que tornaries tan d'hora.

—Però on has estat, insensata? Sortir és molt perillós! I si t'haguessin aturat i demanat la documentació? En què dimonis estaves pensant?

—Disculpa'm, però necessitava sortir per no tornar-me boja. Ho has d'entendre, a més no pateixis, no és el primer cop que ho faig.

—Com? Has estat allà fora altres vegades? Que t'has begut l'enteniment?

—Si us plau, no estic d'humor per respondre les teves preguntes ara mateix.

I jo, sotmès com una bèstia indefensa no vaig gosar contradir-la. Em deia a mi mateix que havia d'acceptar-ho, m'enganyava creient les seves paraules, volia confiar-hi cegament, sense preguntes. Ella havia canviat. Una ombra s'havia apoderat de la seva mirada i ni tan sols les notícies d'una possible fi de la guerra semblaven alegrar-li l'ànima; jo sofria per ella i per tots dos. Que Déu em perdoni però encara l'estimava.

Era de matinada quan un fort cop a la porta em va desvetllar. No sabia si allò formava part d'algun malson o era real. L'impacte d'una porra de fusta a l'estómac em va confirmar la realitat. Els xiscles de la Cristina mentre li lligaven les mans a l'esquena i li clavaven cops als ronyons em ferien l'ànima. Ni tan sols sentia el dolor de les meves pròpies ferides, només sentia la Cristina cridant el meu nom amb totes les seves forces, i la impotència de veure com se l'emportaven, arrossegant-la pels peus, passadís enllà fins que els seus preciosos ulls plens de llàgrimes es van fondre amb la foscor.

—Sóc el tinent Grüber de la Gestapo. Em fa l'efecte que aquí teníem un animal amagat. Un animal fora d'una gàbia no és gens segur, és més, diria que és antihigiènic i, pitjor encara, va contra la llei. Però els animals no en tenen cap, de culpa, són estúpids —va mastegar les paraules— i no tenen ànima. Diria que és responsabilitat del seu amo tenir-lo al dia amb les vacunes... i seria un greu perill per a tots que un animaló com aquest ens encomanés alguna malaltia, no creu, Alexander? I ja se sap què cal fer, llavors: sacrificar-lo...

—Maleït nazi, deixa-la en pau! No t'atreveixis a tocar-li un sol cabell o et juro que...

—Què faria, Alexander? Em faria mal? Jo diria que no està en posició de fer res... vostè s'ha vist? Aquí a terra ple de sang? Estimat, avui em sento de bon humor, no faci que canviï d'opinió. No seria tan divertit si li disparés un tret al cap ara mateix.

A mesura que em disminuïa l'adrenalina de la sang, anava prenent consciència del dolor que em mossegava per tot arreu. Però el que m'angoixava més era la sensació d'haver-li fallat. No sabia què li havia passat, on l'havien duta i si encara era viva. Estava en una cel·la incomunicat i un infern fosc i humit, molt allunyat d'allò que tothom té interioritzat, era la meva condemna. Els dies passaven i les meves esperances de sortir-ne amb vida queien com les fulles de la tardor amb la brisa del capvespre. El soroll del forrellat de la porta i una claror enlluernadora van anunciar la visita del tinent Grüber a la meva parcel·la d'infern particular.

—Estimat Alexander, com es troba avui? Espero que suficientment lúcid per contestar algunes preguntes.

Va mirar el zelador que l'acompanyava. Aquest va encongir les espatlles com a resposta.

—Vestiu-lo i traieu-li aquesta pudor. El vull en un quart d'hora al meu despatx.

—A les seves ordres, tinent.

Em van asseure en una àmplia butaca de pell que adornava un despatx amb una taula d'oficina plena de papers i un telèfon. Les parets eren plenes de propaganda política. El tinent Grüber estava a la penombra i no em vaig adonar de la seva presència fins que va començar a parlar.

—Estimat Alexander, volia saber quina cara posaries quan sabessis què és el que hem estat pensant per a tu tot aquest temps. Personalment, hi ha una cosa que em fastigueja més que anar darrere dels jueus, i és trobar-me gent pura de la raça ària que els fa costat. Els jueus no hi poden fer més, són com bestioles entremaliades que ara paguen tot el mal que han fet. Però tu! Tu! Tu

has traït la pàtria, t'has deixat seduir per les seves paraules, per les seves mentides i això és una cosa que no podem permetre en aquests dies incerts. La victòria caurà del nostre costat i un nou règim es farà càrrec d'aquest món podrit en el qual renaixerem del caos per esdevenir purs, sense ingerències ni races inferiors que ens robin el treball ni el nostre esforç. És simple, Alexander, t'has equivocat de bàndol i ara has de pagar el teu error. No dius res? Tampoc em suplicaràs per la teva vida? Creus que sóc un monstre, oi?

—Què li heu fet, a la Cristina?

—T'hauries de preocupar per tu, estimat Alexander, em fas pena, ets un ximplet... Tinc informes teus que afirmen que vas estar a Rússia fa uns quants anys, és cert? Al damunt, comunista. Ho tens molt magre, pobre animaló indefens i poruc... Seràs traslladat a un camp de concentració on, mentre visquis, treballaràs com un traïdor als ulls de tothom. Si ets intel·ligent pregaràs per morir aviat.

Ja estava tot dat i beneït. El meu destí es mostrava davant meu i era poc esperançador. Em sentia frustrat i impotent. El record de la Cristina i la seguretat de la seva mort —el meu cor així m'ho deia— era una condemna pitjor que la que em podia aplicar qualsevol ésser humà. M'havien vençut, no desitjava res d'aquell món, només reposar i oblidar.

Em van traslladar uns dies després a un camp als afores de Berlín, gris i brut, trist i oblidat. El treball físic era extenuant fins al punt que molts dels que allí estaven no ho resistien i queien al terra per esperar un cop de gràcia que els alliberés. Però jo no tenia aquesta sort. Les ordres del tinent eren que passés el que passés em mantinguessin en vida per poder gaudir amb el meu patiment. Però fins quan ho podria resistir?

Al damunt de la llitera que feia servir per passar les poques hores de descans que el meu cos tenia, hi havia un personatge menut i amb una gran cicatriu a la cara que responia al nom de Hans. En Hans era tan reservat amb la seva vida com ho érem tots en aquell camp de treball. Ningú gosava agafar amistat amb altra gent perquè un dia hi eres i al següent et carregaven en un camió dins d'una bossa de lona. En Hans aquella nit semblava inquiet i parlava en somnis. El malson era bastant real i, amb un deix d'humanitat que creia que feia temps que havia perdut, em vaig llevar i li vaig agafar la mà perquè es tranquil·litzés. Entre les poques paraules que vaig aconseguir entendre, una em va cridar força l'atenció; era un nom, un nom llargament recordat, *Cristina*. Ja no vaig poder dormir la resta d'aquella nit. La llum del sol es va escolar per les petites ranures que feien de finestres del barracó. En Hans es va llevar amb la cara descomposta per la cicatriu i pels somnis que havia tingut aquella nit.

—Bon dia, Hans, com va?

—De bon dia, res de res, company. No sé si t'has adonat que avui pot ser l'últim que respirem.

—A mi em mantenen viu per traïdor, i tu, per què estàs aquí?

—Ets un triador?

—Bé, als seus ulls sí que ho sóc, però ja sabem tu i jo que la vista no és la seva millor qualitat.

—No, la veritat és que només veuen el que els interessa.

—I així, per què ets aquí? Ara no em sortiràs que ets innocent, eh?

—No, vaig ser traït.

—Per algú?

—Sí, però què dimonis et pica, a tu?

—Perdona, només intentava ser amable.

—L'amabilitat viu a mil quilòmetres d'aquí... no sé si t'he n'has adonat, company.

—Ho sento, només intentava no perdre la mica de sensatesa que encara crec que em resta.

Em va costar unes quantes setmanes guanyar-me la confiança d'en Hans, però temps era l'únic que tenia, i estava disposat a arribar al fons d'aquella qüestió. Les nostres converses es van tornar més habituals i de mica en mica anàvem confiant l'un en l'altre. Una nit, després que s'apaguessin els llums del camp, em vaig llevar i indicant-li que volia parlar amb ell, ens vam dirigir cap a un costat de la fosca habitació, al recer d'orelles estranyes.

—Hans, m'agradaria saber per què ets aquí.

—Tu no m'ho has explicat mai tampoc, comença tu.

—Jo... vaig amagar una família de jueus dins a casa meva, eren amics meus abans que comencés la guerra i no els podia deixar tirats, es veu que quan els van agafar van confessar qui els amagava i aquí em tens. I tu?

—Jo vaig caure sota l'encís d'una dona... —el meu cor es va disparar i vaig haver de fer mans i mànigues perquè no es notés la meva desesperació.

—Una dona? Com pot ser això?

—Era una meuca molt elegant, sabia com atreure els homes amb la seva mirada. Què Déu li hagi fet pagar tot el mal que em va fer!

—Però explica'm més coses, que no ho acabo d'entendre.

—Doncs, és ben senzill. La meuca aquesta em va venir un dia i em va preguntar si era una persona de fiar. Jo li vaig respondre que havia triat una mala època per confiar amb la gent, i que de confiança, n'hi podia haver de moltes menes.

—I no et va resultar sospitós?

—Creia que era una pobra noia que buscava aliment a canvi de favors, tu ja m'entens...

—Si, és clar... però com et va trair?

—Al final me la vaig endur a casa i li vaig donar menjar. Fou llavors quan em va dir que era jueva i que tenia por que la detinguessin. A mi m'era igual allò, mentre em tingués el llit calent... i Déu n'hi do si el sabia escalfar aquell coi de meuca!

Unes ganes de vomitar horribles em sacsejaren l'estómac i vaig haver d'engolir saliva per tranquil·litzar-me. Amb un fil de veu li vaig preguntar què havia passat llavors.

—Doncs un dia, sense previ avís, es va presentar la Gestapo a casa i em van detenir; la noia havia desaparegut misteriosament.

—I segur que fou ella?

—Jo vull creure que sí... però no ho puc saber del cert. Jo la culpo per tenir potser la consciència més tranquil·la. M'agrada imaginar-me que tot és culpa seva, m'agrada i em reconforta.

—I com es deia aquella noia, Hans?

—Vaig jurar que mai més repetiria el seu nom en veu alta.

Era coincidència? Estàvem junts quan ens van detenir, la van apallissar davant meu... potser sí que hi havia noies que a canvi de menjar feien el que fes falta per sobreviure, era un temps de caos. No podia ser que la Cristina fos una d'aquelles pobres noies, era del tot impossible.

Com ja he dit al principi, la por de quedar-me en aquell indret fastigós em turmentava. Passaven les setmanes i els mesos i cada vegada era més evident que Alemanya estava a punt de ser derrotada pels aliats. Rumors dels guàrdies del campament sobre la imminent arribada de l'exèrcit roig a les portes de Berlín em consolaven, però la por a no poder sobreviure fins aquell moment em feia estar més alerta que mai.

Era un matí plujós de maig, els guàrdies ens van llevar a trenc d'alba com cada matí i ens tenien formats al pati a l'espera. Al cap d'una estona, un vehicle oficial va arribar per la porta de filferro espinós i es va detenir just davant de tots nosaltres. En obrir-se la porta vaig poder reconèixer immediatament al tinent Grüber, encara que ara lluia les insígnies de comandant. Va pujar damunt d'una tauleta de fusta de color verd que estava preparada per a l'ocasió, i per sobre dels nostres caps va començar a cridar enèrgicament.

—Camarades! L'exèrcit roig amenaça les nostres llars, però no us preocupeu! Porto notícies optimistes del quarter general a la cancelleria. He sigut designat com a responsable de la defensa d'aquest sector de la ciutat, i creiem fermament que ens en podem sortir si tothom hi col·labora. La gran majoria de vosaltres sou aquí per haver sigut uns traïdors, però això forma part del passat. La pàtria considera pagat el vostre deute amb la justícia! Ara us ofereixo l'oportunitat de demostrar a Alemanya, de demostrar-vos a vosaltres mateixos, que sou dignes d'una oportunitat com aquesta! Camarades! Allisteu-vos a la milícia i compliu amb les obligacions de tot el poble de lluitar fins al final i sereu alliberats. La pàtria us necessita, torneu-li aquest favor! Hail Hitler!
—i estirant el braç com a acte final va desaparèixer tal com havia vingut.

Al cap d'unes hores ens havien uniformat a tots i després de menjar alguna cosa calenta van traslladar-nos en camió a una sèrie de trinxeres on només s'hi veien ancians i gent molt jove. Aquella gent era el que restava d'un gran exèrcit? Aquells nens tenien l'ordre de disparar si qualsevol de nosaltres intentava fugir, i estic segur que ho haguessin fet sense el més mínim remordiment, si s'hagués donat el cas.

Van passar dos dies fins que vaig sentir els primers trets a la llunyania i la por de morir es va fer més forta a cada hora que passava, així que vaig decidir jugar-me-la a una carta i intentar fugir. Vaig dir-li al noi que s'estava amb mi que necessitava allunyar-me uns instants de la trinxera. Ell va contestar que tenia l'ordre d'acompanyar-me on fos, així que els dos junts vam allunyar-nos el suficient perquè ningú ens veiés durant una estona. Començava a fosquejar i em vaig abaixar els pantalons de l'uniforme darrere unes mates. Vaig esperar uns instants i a poc a poc vaig començar a gemegar.

—Què fots? Encara no estàs?

—Crec que és disenteria —vaig dir fingint la veu.

—I a mi què m'importa! Fes el favor de sortir d'aquí o t'engego un tret al cul!

—Dóna'm una mica més de temps, ja gairebé estic... —vaig aprofitar aquells instants per avançar un parell de metres i amagar-me en un altra mata de la vora, mentre esperava pacientment sense fer cap soroll.

—S'ha acabat el temps! Surt immediatament! —Silenci. Va donar la volta a la mata per descobrir que ja no hi era.

Vaig aprofitar el moment per acostar-m'hi per darrere i clavar-li un fort cop al cap que el va deixar inconscient. La sang s'acumulava a les cames mentre corria com un boig pels turons sense cap direcció. Només volia allunyar-me tant com fos possible d'aquell indret. Resava per tenir el suficient temps abans que algú descobrís el que havia passat, i perquè no enviessin ningú al meu darrere.

Començava a despuntar el dia quan vaig parar de córrer totalment extenuat pel cansament. Vaig trobar una antiga casa de camp mig derruïda i m'hi vaig resguardar de la llum del Sol, com si fos un ésser de les tenebres, entre les fustes ennegrides pel foc.

No sé quant de temps m'hi vaig estar. Dies, setmanes alimentant-me de coses que farien embogir un porc. Finalment, em va trobar una patrulla de soldats russos que es va instal·lar a la casa. Si no arriba a ser pels coneixements de rus que havia après en el meu viatge, m'haurien engegat un tret al cap sense dubtar ni un instant. Els vaig acompanyar durant uns quants dies fins que va arribar la notícia de la fi de la guerra i, per compassió, van decidir deixar-me a la meua sort.

Ho havia perdut tot. No em quedava res, només un cos malalt i un ànima buida. Amb aquesta càrrega al damunt vaig retornar a Berlín i, com la resta de supervivents, em vaig buscar la vida com vaig poder. Al principi vivint de l'almoina dels soldats, després treballant per treure les runes de la ciutat. Cada dia em preguntava com podia haver sobreviscut a la guerra, i la resposta era que sempre havia estat més preocupat per la Cristina que per mi mateix. Però ara ja només quedava jo, la Cristina ja no hi era, havia marxat per sempre més deixant-me el cor trencat en mil bocins. Què Déu em perdoni però encara l'estimava.

Al cap d'un temps les coses van anar millorant. Havia aconseguit feina de fotògraf gràcies als soldats nord-americans que feien els ulls grossos amb els antics soldats i em desplaçava cada matí a les dependències militars aliades on seguia les instruccions d'un jove alferes d'intel·ligència que m'enviava allà on fes falta. La relació era cordial amb tothom. Ja n'estava tip de mirar-me el melic i de ser el centre de la meua pròpia misèria. Lluitava cada dia per sortir endavant, com tot el continent, com tot el món.

Aquell dia m'havien enviat a un camp de presoners de guerra a la zona oest de Berlín. Durant el trajecte pels carrers de la ciutat, vaig veure un grup de persones a un cantó de la plaça que llençaven pedres a una noia que portava com a única peça de roba les restes d'un sac podrit i que amb les mans es cobria el rostre en un acte reflex.

Vaig parar un instant i vaig esperar que la gent la deixés tranquil·la, sense intervenir-hi. M'hi vaig acostar. Tenia els cabells tallats al zero i al front hi lluïa una esvàstica feta amb carbó. La seva pell estava ennegrida pel Sol i la brutícia, malgrat això, els seus ossos es podien veure a través de la pell.

—Estàs bé? —vaig preguntar-li, i es va posar una mà a la cara mentre intentava fugir reptant pel terra.

—No et vull fer mal, no pateixis per mi —em vaig treure la jaqueta i la vaig utilitzar per tapar la seva nuesa. Li sortia sang del llavi superior i d'un trauc al cap. Amb un mocador li vaig eixugar els regalims de sang que se li escolaven per la cara. El Sol li molestava i es va posar una mà davant dels ulls, suficient per poder veure que tenia una sèrie de números tatuats toscament al braç.

—Ets jueva? Per què t'apallissava aquella gent? —no vaig obtenir resposta, però va obrir una mica més els ulls i vaig poder veure que eren d'un preciós verd maragda.

—Cristina? Ets tu?

—A... Alexander? —i es va desmaiar.

Aquella sensació de neguit ja quasi oblidada, va tornar a assaltar-me amb una fúria del tot incontrolada. La vaig carregar al coll i la vaig dur entre les runes d'un edifici caigut, tot buscant una ombra. Totalment desconsolat per l'estat en què es trobava, vaig marxar fins que vaig poder trobar una mica d'aigua per mullar-li els llavis. Bullia per la febre i tremolava com un ocell. Li vaig netejar les ferides i li vaig llevar aquella horrible creu del front. Em vaig quedar allí, juntament amb el que quedava del seu cos. Cap al capvespre va recuperar la consciència i en despertar es va remoure inquieta.

—Tranquil·la, Cristina, aquí ningú et farà mal. Tranquil·litzat, sóc aquí, amb tu. Tens molta febre, i estàs molt dèbil, però no tens cap ferida greu.

—Alexander... jo...

—No diguis res, ara, el que és important és que et posis bé. Jo et trauré d'aquí.

—T'he d'explicar tantes coses...

—Ara no, ja hi haurà temps per respondre preguntes —i va tornar a caure en un son intranquil.

Com vaig poder la vaig traslladar a la base americana on els metges la van atendre i la van hospitalitzar. Al cap d'unes quantes setmanes, segons informacions dels qui l'atenien, havia recuperat part de l'encant que un dia m'havia fet tornar quasi boig i vaig decidir que ja era el moment de parlar-hi.

—Veig que t'has recuperat força bé.

—Hola, Alexander! Quina alegria veure't! He preguntat per tu, però m'han dit que ets un home molt atrafegat.

—Cristina, m'has de contar la veritat —i el seu rostre es va anar apagant lentament.

—Crec que mereixes una explicació. Sempre t'havia dit que la meva família havia marxat, però no era veritat. Als meus pares, a la meva germana i a mi, ens van detenir quan intentàvem abandonar Alemanya. Vam passar a disposició de les autoritats que ens van torturar i violar. Un coronel de les SS ens va venir un dia i ens va comunicar que els nostres pares serien traslladats a un camp de concentració i que d'allí no en sortirien mai vius. La meva germana i jo vam demanar que en lloc dels meus pares, ens hi enviessin a nosaltres que érem més joves i podíem treballar amb més força, però el coronel ens va proposar un altra cosa. Els meus pares seguirien vius si a canvi els oferíem informació d'altres jueus amagats o de traïdors que ajudaven a amagar-los.

El meu cor no es va ni immutar davant d'aquelles paraules. Estava sec per dintre, ja no tenia més capacitat de sentir res.

—Ho has d'entendre Alexander... la vida dels meus pares corria perill, jo vaig intentar avisar-te, et vaig dir que t'allunyessis de mi. M'has de perdonar.

—Sabies el que sentia per tu, Cristina, i un cop et vaig dir que si m'equivocava, jo en seria l'únic responsable, i a fe de Déu que he pagat el preu de la teva traïció. No vas ser sincera amb mi, em vas enganyar, vas jugar amb els meus sentiments, tot i que m'haguessis pogut dir la veritat des d'un principi.

—Ho volia fer, però havia de passar informes regularment, si no els meus pares... i estic segura que tu no m'haguessis permès continuar amb aquesta bogeria.

—No t'ho puc dir Cristina, no sé el que hagués fet en aquell moment, però em mereixia la veritat.

—Si et serveix de consol, al final vam ser traslladades a un camp de concentració i marcades com a bèsties de càrrega —i em va mostrar el braç tatuat.

—No és consol el que busco, Cristina.

—I què busques, doncs?

—Trobar la manera d'oblidar-te.

—Alexander, em sap tant de greu...

—Ho sé, però això no canvia les coses. Adéu, Cristina, que Déu et perdoni, perquè jo no puc.

Els meus ulls es van omplir de llàgrimes mentre abandonava l'estança. Ni un sol cop vaig girar la vista enrere. Allí s'havia quedat tot el que un dia vaig ser, tot el que podria ser i tot el que seria. El

meu cor es va aturar en el precís moment en què abandonava l'hospital rumb als carrers deserts d'una ciutat tan destruïda com jo mateix.

Uns mesos després, assegut en una cafeteria del centre vaig creure veure una noia amb el cabell negre com la nit i uns ulls tristos però d'un intens color verd. Caminava per damunt de la vorera amb la mirada perduda entre els milers de llambordes que embrutaven els carrers. Caminava sola, trista i abatuda, sense cap direcció aparent, caminava cap a l'oblit. Que Déu em perdoni però la vaig deixar marxar.